

Statws This is the original version (as it was originally enacted).

ATODLEN 1

(A gyflwynir gan adran 6)

DIFFINIADAU O EIRIAU AC YMADRODDION

TABL

Aelod-wladwriaeth (<i>member State</i>)	ystyr “Aelod-wladwriaeth” yw Gwladwriaeth sy’n aelod o’r Undeb Ewropeaidd
Arglwydd Ganghellor (<i>Lord Chancellor</i>)	ystyr “Arglwydd Ganghellor” yw Arglwydd Uchel Ganghellor Prydain Fawr
Awdurdod Cyllid Cymru (<i>Welsh Revenue Authority</i>)	ystyr “Awdurdod Cyllid Cymru” yw’r awdurdod a sefydlwyd gan adran 2 o Ddeddf Casglu a Rheoli Trethi (Cymru) 2016 (dccc 6)
Banc Lloegr (<i>Bank of England</i>)	ystyr “Banc Lloegr”, yn unol â gofynion y cyd-destun, yw— (a) Llywodraethwr a Chwmni Banc Lloegr, neu (b) banc Llywodraethwr a Chwmni Banc Lloegr
blwyddyn ariannol (<i>financial year</i>)	ystyr “blwyddyn ariannol” yw blwyddyn sy’n gorffen â 31 Mawrth
Bwrdd Iechyd Lleol (<i>Local Health Board</i>)	ystyr “Bwrdd Iechyd Lleol” yw Bwrdd Iechyd Lleol a sefydlwyd o dan adran 11 o Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2006 (p. 42)
Comisiwn Cynulliad Cenedlaethol Cymru (<i>National Assembly for Wales Commission</i>)	ystyr “Comisiwn Cynulliad Cenedlaethol Cymru” yw’r Comisiwn a sefydlwyd gan adran 27 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 (p. 32)
Comisiwn Elusennau (<i>Charity Commission</i>)	ystyr “Comisiwn Elusennau” yw Comisiwn Elusennau Cymru a Lloegr, a barheir gan adran 13 o Ddeddf Elusennau 2011 (p. 25)
Cwnsler Cyffredinol (<i>Counsel General</i>)	ystyr “Cwnsler Cyffredinol” yw Cwnsler Cyffredinol Llywodraeth Cymru, a benodir o dan adran 49 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 (p. 32)
Cyfoeth Naturiol Cymru (<i>Natural Resources Wales</i>)	ystyr “Cyfoeth Naturiol Cymru” yw Corff Adnoddau Naturiol Cymru, a sefydlwyd gan erthygl 3 o Orchymyn Corff Adnoddau Naturiol Cymru (Sefydlu) 2012 (O.S. 2012/1903 (Cy. 230))
cyfraith UE a ddargedwir (<i>retained EU law</i>)	mae i “cyfraith UE a ddargedwir” yr ystyr a roddir i “retained EU law” gan adran 6(7) o Ddeddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018 (p. 16)

Statws This is the original version (as it was originally enacted).

y Cyfrin Gyngor (<i>the Privy Council</i>)	ystyr “y Cyfrin Gyngor” yw’r Arglwyddi ac eraill o Dra Anrhydeddus Gyfrin Gyngor Ei Mawrhydi
Cyllid a Thollau Ei Mawrhydi (<i>Her Majesty’s Revenue and Customs</i>)	mae i “Cyllid a Thollau Ei Mawrhydi” yr ystyr a roddir gan adran 4 o Ddeddf y Comisiynwyr Cyllid a Thollau 2005 (p. 11) (a gweler adrannau 3(5) ac 11(4) o Ddeddf Ffiniau, Dinasyddiaeth a Mewnfudo 2009 (p. 11) , sy’n darparu i gyfeiriadau at Gyllid a Thollau Ei Mawrhydi gynnwys swyddogion penodol sydd wedi eu dynodi o dan y Ddeddf honno)
Cymru (<i>Wales</i>)	ystyr “Cymru” yw— (a) ardal gyfunol y siroedd a’r bwrdeistrefi sirol yng Nghymru (gweler Rhannau 1 a 2 o Atodlen 4 i Ddeddf Llywodraeth Leol 1972 (p. 70)), ynghyd â (b) y môr sy’n gyfagos i Gymru o fewn terfynau atfor y môr tiriogaethol, ac mae’r cwestiwn ynghylch pa rannau o’r môr sy’n gyfagos i Gymru i’w benderfynu yn unol ag erthygl 6 o Orchymyn Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Trosglwyddo Swyddogaethau) 1999 (O.S. 1999/672)
Cynulliad Cenedlaethol Cymru (<i>National Assembly for Wales</i>)	ystyr “Cynulliad Cenedlaethol Cymru” yw’r Cynulliad ar gyfer Cymru a sefydlwyd gan adran 1 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 (p. 32)
cytundeb yr AEE (<i>EEA agreement</i>)	ystyr “cytundeb yr AEE” yw’r cytundeb ar yr Ardal Economaidd Ewropeaidd a lofnodwyd yn Oporto ar 2 Mai 1992, ynghyd â’r Protocol sy’n amrywio’r Cytundeb hwnnw a lofnodwyd ym Mrwsel ar 17 Mawrth 1993, fel y’i haddesir neu yr ychwanegir ato o bryd i’w gilydd; ond mewn perthynas ag amser ar neu ar ôl y diwrnod ymadael nid yw’n cynnwys unrhyw deddfwriaeth uniongyrchol UE a ddargedwir
y Cytuniadau (<i>the Treaties</i>) neu Cytuniadau’r UE (<i>the EU Treaties</i>)	mae i “y Cytuniadau” neu “Cytuniadau’r UE”— (a) mewn perthynas ag amser cyn y diwrnod ymadael, yr ystyr a roddir i “the Treaties” neu “the EU Treaties” gan Ddeddf y Cymunedau Ewropeaidd 1972 (p. 68) (gweler adran 1(2) i (4) o’r Ddeddf honno a Rhan 1 o Atodlen 1 iddi); (b) mewn perthynas ag amser ar neu ar ôl y diwrnod ymadael, yr ystyr a roddir i “the Treaties” neu “the EU

Statws This is the original version (as it was originally enacted).

	Treaties” gan y Ddeddf honno fel yr oedd ganddi effaith yn union cyn ei diddymu gan adran 1 o Ddeddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018 (p. 16), ac mae’n cyfeirio at y Cytuniadau neu Gytuniadau’r UE fel yr oeddent yn union cyn y diwrnod ymadael
datganiad statudol (<i>statutory declaration</i>)	ystyr “datganiad statudol” yw datganiad a wneir yn rhinwedd Deddf Datganiadau Statudol 1835 (p. 62)
Deddf Cynulliad (<i>Assembly Act</i>)	ystyr “Deddf Cynulliad” yw Deddf gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru, a ddeddfir o dan Ran 4 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 (p. 32)
deddfiad (<i>enactment</i>)	ystyr “deddfiad” yw unrhyw un o’r canlynol neu ddarpariaeth mewn unrhyw un o’r canlynol— (a) Deddf Cynulliad, (b) Mesur Cynulliad, (c) Deddf gan Senedd y Deyrnas Unedig, (d) unrhyw ddeddfwriaeth uniongyrchol UE a ddargedwir, neu (e) unrhyw is-ddeddfwriaeth
deddfwriaeth uniongyrchol UE a ddargedwir (<i>retained direct EU legislation</i>)	mae i “deddfwriaeth uniongyrchol UE a ddargedwir” yr ystyr a roddir i “retained direct EU legislation” gan adran 20(1) o Ddeddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018 (p. 16)
y Deyrnas Unedig (<i>United Kingdom</i>)	ystyr “y Deyrnas Unedig” yw Prydain Fawr a Gogledd Iwerddon
diwrnod gwaith (<i>working day</i>)	ystyr “diwrnod gwaith” yw unrhyw ddiwrnod nad yw’n ddydd Sadwrn, dydd Sul, Dydd Nadolig, Dydd Gwener y Groglith nac yn ddiwrnod sy’n wyl banc yng Nghymru a Lloegr o dan Ddeddf Bancio a Thrafodion Ariannol 1971 (p. 80)
diwrnod ymadael (<i>exit day</i>)	mae “diwrnod ymadael” ac ymadroddion perthynol i’w dehongli yn unol ag “exit day” yn adran 20(1) i (5) o Ddeddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018 (p. 16)
Goruchaf Lys (<i>Supreme Court</i>)	ystyr “Goruchaf Lys” yw Goruchaf Lys y Deyrnas Unedig a sefydlwyd gan adran 23 o Ddeddf Diwygio Cyfansoddiadol 2005 (p. 4)
graddfa safonol (<i>standard scale</i>)	mae i “graddfa safonol”, mewn perthynas â dirwy neu gosb am drosedd ddiannod, yr ystyr a roddir i “standard scale” gan adran 37 o Ddeddf Cyfiawnder Troseddol 1982 (p. 48)

Statws This is the original version (as it was originally enacted).

Gweinidog y Goron (<i>Minister of the Crown</i>)	ystyr “Gweinidog y Goron” yw deiliad swydd yn Llywodraeth Ei Mawrhydi yn y Deyrnas Unedig, ac mae’n cynnwys y Trysorlys
Gweinidogion Cymru (<i>the Welsh Ministers</i>)	mae “Gweinidogion Cymru” i’w ddehongli yn unol ag adran 45(2) o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 (p. 32) (sy’n darparu bod cyfeiriadau at Weinidogion Cymru yn gyfeiriadau at y Prif Weinidog a Gweinidogion Cymru a benodir o dan adran 48 o’r Ddeddf honno)
gwladwriaeth AEE (<i>EEA state</i>)	ystyr “gwladwriaeth AEE”, mewn perthynas ag unrhyw bryd, yw— (a) gwladwriaeth sydd ar y pryd yn Aelod-wladwriaeth, neu (b) unrhyw wladwriaeth arall sydd ar y pryd yn barti i gytundeb yr AEE
is-ddeddfwriaeth (<i>subordinate legislation</i>)	ystyr “is-ddeddfwriaeth” yw rheoliadau, gorchmynion, rheolau, Gorchmynion yn y Cyfrin Gyngor, cynlluniau, gwarantau, isddeddfau ac offerynnau eraill a wneir o dan— (a) Deddf Cynulliad, (b) Mesur Cynulliad, (c) Deddf gan Senedd y Deyrnas Unedig, neu (d) deddfwriaeth uniongyrchol UE a ddargedwir
Lloegr (<i>England</i>)	mae i “Lloegr” yr ystyr a roddir i “England” gan Atodlen 1 i Ddeddf Dehongli 1978 (p. 30)
llw (<i>oath</i>), affidafid (<i>affidavit</i>), a tyngu llw (<i>swear</i>)	mae “llw” ac “affidafid” yn cynnwys cadarnhad a datganiad; ac mae “tyngu llw” yn cynnwys cadarnhau a datgan
Llys Apêl (<i>Court of Appeal</i>)	ystyr “Llys Apêl” yw Llys Apêl Ei Mawrhydi yng Nghymru a Lloegr
Llys Ewropeaidd (<i>European Court</i>)	ystyr “Llys Ewropeaidd” yw Llys Cyfiawnder yr Undeb Ewropeaidd
Llys y Goron (<i>Crown Court</i>)	ystyr “Llys y Goron” yw Llys y Goron yng Nghymru a Lloegr a sefydlwyd yn wreiddiol gan adran 4 o Ddeddf y Llysoedd 1971 (p. 23) (a ddiddymwyd gan Ddeddf Uwchlysoedd 1981 (p. 54))
Llys Gwarchod (<i>Court of Protection</i>)	ystyr “Llys Gwarchod” yw’r Llys Gwarchod a sefydlwyd gan adran 45 o Ddeddf Galluedd Meddylol 2005 (p. 9)

Statws This is the original version (as it was originally enacted).

llys sirol (<i>county court</i>)	ystyr “llys sirol” yw’r llys sirol yng Nghymru a Lloegr, a sefydlwyd gan adran A1 o Ddeddf Llysoedd Sirol 1984 (p. 28)
llys teulu (<i>family court</i>)	ystyr “llys teulu” yw’r llys teulu yng Nghymru a Lloegr, a sefydlwyd gan adran 31A o Ddeddf Achosion Priodasol a Theuluol 1984 (p. 42)
llys ynadon (<i>magistrates’ court</i>)	ystyr “llys ynadon” yw llys ynadon, o fewn yr ystyr a roddir i “magistrates’ court” gan adran 148 o Ddeddf Llysoedd Ynadon 1980 (p. 43), yng Nghymru a Lloegr
Llywodraeth Cymru (<i>Welsh Government</i>)	mae “Llywodraeth Cymru” i’w ddehongli yn unol ag adran 45(1) o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 (p. 32)
mân ddeddfwriaeth uniongyrchol UE a ddargedwir (<i>retained direct minor EU legislation</i>) a	mae i “mân ddeddfwriaeth uniongyrchol UE a ddargedwir” yr ystyr a roddir i “retained direct minor EU legislation” ac mae i “prif ddeddfwriaeth uniongyrchol UE a ddargedwir” yr ystyr a roddir i “retained direct principal EU legislation” gan adran 7(6) o Ddeddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018 (p. 16)
prif ddeddfwriaeth uniongyrchol UE a ddargedwir (<i>retained direct principal EU legislation</i>)	
Mesur Cynulliad (<i>Assembly Measure</i>)	ystyr “Mesur Cynulliad” yw Mesur gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru, a ddeddfwyd o dan Ran 3 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 (p. 32) (a beidiodd â chael effaith yn rhinwedd adran 106 o’r Ddeddf honno, yn ddarostyngedig i’r arbediad a barheir gan baragraff 5 o Atodlen 7 i Ddeddf Cymru 2017 (p. 4))
mis (<i>month</i>)	ystyr “mis” yw mis calendr
offeryn UE (<i>EU instrument</i>)	ystyr “offeryn UE” yw unrhyw offeryn a ddyroddir gan sefydliad UE, ond mewn perthynas ag amser ar neu ar ôl y diwrnod ymadael nid yw’n cynnwys unrhyw ddeddfwriaeth uniongyrchol UE a ddargedwir
person (<i>person</i>)	mae “person” yn cynnwys corff o bersonau corfforedig neu anghorfforedig
Prif Weinidog (<i>First Minister</i>)	ystyr “Prif Weinidog” yw Prif Weinidog Cymru a benodir o dan adran 46(1) o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 (p. 32) (a gweler adran 45(2) o’r Ddeddf honno, sy’n darparu bod cyfeiriadau at Weinidogion Cymru yn cynnwys y Prif Weinidog)
rheolau llys (<i>rules of court</i>)	ystyr “rheolau llys”, mewn perthynas ag unrhyw lys, yw rheolau a wneir gan yr

Statws This is the original version (as it was originally enacted).

	awdurdod a chanddo'r pŵer i wneud rheolau neu orchmynion sy'n rheoleiddio arferion a threfniadaeth y llys hwnnw
rhwymedigaeth UE a ddargedwir (<i>retained EU obligation</i>)	ystyr "rhwymedigaeth UE a ddargedwir" yw rhwymedigaeth— (a) a grëwyd neu a gododd gan neu o dan Gytuniadau UE cyn y diwrnod ymadael, a (b) sy'n ffurfio rhan o gyfraith UE a ddargedwir, fel y'i haddesir o bryd i'w gilydd
sefydliad UE (<i>EU institution</i>)	ystyr "sefydliad UE" yw unrhyw un o sefydliadau'r Undeb Ewropeaidd
tir (<i>land</i>)	mae "tir" yn cynnwys adeiladau a strwythurau eraill, tir a orchuddir â dŵr, ac unrhyw ystad, buddiant, hawddfrait, gwasanaethfrait, hawl mewn tir neu hawl dros dir
tribiwnlys Cymreig (<i>Welsh tribunal</i>)	mae i "tribiwnlys Cymreig" yr ystyr a roddir i "Welsh tribunal" gan adran 59(1) o Ddeddf Cymru 2017 (p. 4)
trosedd ddiannod (<i>summary offence</i>)	ystyr "trosedd ddiannod" yw trosedd, os y'i cyflawnir gan oedolyn, na ellir ei rhoi ar brawf ond yn ddiannod— (a) heb gynnwys trosedd a drinnir fel pe bai y gellir ei rhoi ar brawf yn ddiannod yn unig yn rhinwedd adran 22 o Ddeddf Llysoedd Ynadon 1980 (p. 43) , a (b) gan anwybyddu adran 40 o Ddeddf Cyfiawnder Troseddol 1988 (p. 33) (sy'n darparu ar gyfer achosion pryd y caniateir cynnwys cownt sy'n cyhuddo person o drosedd ddiannod mewn ditiad)
trosedd dditiadwy (<i>indictable offence</i>)	ystyr "trosedd dditiadwy" yw— (a) trosedd, os y'i cyflawnir gan oedolyn, y gellir ei rhoi ar brawf ar dditiad yn unig, neu (b) trosedd neillfordd
trosedd neillfordd (<i>offence triable either way</i>)	ystyr "trosedd neillfordd" yw trosedd, os y'i cyflawnir gan oedolyn, y gellir ei rhoi ar brawf naill ai ar dditiad neu'n ddiannod— (a) heb gynnwys trosedd y gellir ei rhoi ar brawf ar dditiad yn rhinwedd adran 40 o Ddeddf Cyfiawnder Troseddol 1988 (p. 33) yn unig, a (b) gan anwybyddu adran 22 o Ddeddf Llysoedd Ynadon 1980 (p. 43) (sy'n ei gwneud yn ofynnol bod troseddau

Statws This is the original version (as it was originally enacted).

	neillffordd penodol i'w rhoi ar brawf yn ddiannod os yw'r gwerth sydd ynghlwm yn fach)
y Trysorlys (<i>the Treasury</i>)	ystyr “y Trysorlys” yw Comisiynwyr Trysorlys Ei Mawrhydi
Uchel Lys (<i>High Court</i>)	ystyr “Uchel Lys” yw Uchel Lys Barn Ei Mawrhydi yng Nghymru a Lloegr
yr UE (<i>the EU</i>) neu yr Undeb Ewropeaidd (<i>the European Union</i>)	ystyr “yr UE” neu “yr Undeb Ewropeaidd” yw'r Undeb a sefydlwyd gan y Cytuniad ar Undeb Ewropeaidd a lofnodwyd yn Maastricht ar 7 Chwefror 1992, fel y'i diwygiwyd gan unrhyw Gytuniad diweddarach; ac mae'n cynnwys, i'r graddau y mae'r cyd-destun yn ei chaniatáu neu'n ei gwneud yn ofynnol, Cymuned Ynni Atomig Ewrop
Uwchlysoedd (<i>Senior Courts</i>)	ystyr “Uwchlysoedd” yw Uwchlysoedd Cymru a Lloegr (gweler adran 1 o Ddeddf Uwchlysoedd 1981 (p. 54))
ysgrifennu (<i>writing</i>)	mae “ysgrifennu” yn cynnwys teipio, argraffu, lithograffi, ffotograffiaeth a dulliau eraill o gynrychioli neu atgynhyrchu geiriau ar ffurf weladwy
Ysgrifennydd Gwladol (<i>Secretary of State</i>)	ystyr “Ysgrifennydd Gwladol” yw un o Brif Ysgrifenyddion Gwladol Ei Mawrhydi